

Mišljenje učenika o nastavi na daljinu, osjećaj dosade i percipirana akademska kontrola u kontekstu nastave na daljinu

IZVORNI ZNANSTVENI RAD

Primljen: 7. 10. 2022.

Prihvaćen: 17. 3. 2023.

UDK

[37.018.43:004] : 159.937-053.5

37.015.3

<https://doi.org/10.59549/n.164.1-2.2>

Marija Neralić, mag. psych.

Osnovna škola Plaški

e-mail: mneralic05@gmail.com

orcid.org/0000-0002-8994-1194

Sažetak

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi povezanost percipirane akademske kontrole i dosade tijekom nastave na daljinu te predviđanje prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine. Također, cilj istraživanja bio je istražiti mišljenja učenika o kvaliteti nastave na daljinu za vrijeme pandemije koronavirusa. U istraživanju je sudjelovalo 196 učenika od 5. do 8. razreda osnovne škole. Rezultati pokazuju da postoji pozitivna povezanost između percipirane akademske kontrole i prosječne ocjene učenika na kraju školske godine, dok između dosade tijekom nastave na daljinu i prosječne ocjene učenika nije utvrđena značajna povezanost. Utvrđeno je kako je percipirana akademska kontrola značajan prediktor, a dosada tijekom nastave na daljinu nije značajan prediktor prosjeka ocjena. Većina učenika smatra nastavu uživo kvalitetnijom, a u odgovorima otvorenog tipa navode brojne ideje za unaprjeđenje izvedbe nastave na daljinu. Ovo istraživanje doprinosi razumijevanju fenomena nastave na daljinu te omogućuje uvid u komponente takve nastave koje je moguće unaprijediti.

Ključne riječi: nastava na daljinu, nastava uživo, pandemija koronavirusa, prosjek ocjena učenika

Uvod

Školstvo za vrijeme pandemije koronavirusa

Kriza uzrokovana pandemijom koronavirusa promijenila je način školovanja mnogih mladih diljem svijeta te su učenici u većini država na svijetu bili primorani učiti i školovati se od kuće. Zatvaranje škola i drugih ustanova za obrazovanje nije zaobišlo niti Hrvatsku te je nastupilo uvođenjem zatvaranja (eng. *lockdown*) u ožujku 2020. godine. Zbog proglašenja uvjeta pandemije u svijetu, te epidemije bolesti *COVID-19* u Hrvatskoj, Vlada Republike Hrvatske donosi *Odluku o obustavi izvođenja nastave na visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama te redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja i uspostavi nastave na daljinu* (NN, 29/2020). Kao odgovor na novonastalu situaciju, UNICEF predlaže *Okvir za ponovno otvaranje škola* (2020) te naglašava kako se zatvaranje škola može negativno odraziti na dječju dobrobit, učenje i sigurnost te imati dugoročne posljedice za cijelo društvo. Neke od najvažnijih poteškoća koje navode su problemi u praćenju nastave te narušeno mentalno i fizičko zdravlje i gubitak psihosocijalne podrške. Također, zatvaranje škola može potaknuti gubitak interakcije djece s vršnjacima i poremećaje rutine zbog izostajanja odlaska u školu (UNICEF, 2020).

Nastava na daljinu može biti koncipirana na različite načine. Huang i sur. (2020) navode da učenici mogu učiti sadržaj u različitim formatima, na različitim mjestima te odabrati tempo i dinamiku učenja. Ovi autori razlažu *online* učenje na sinkrono, asinkrono i otvoreno. Sinkrono učenje je strukturirani oblik nastave koja se odvija videopozivima i u virtualnim učionicama, dok je asinkrono *online* učenje organizirano putem poruka bez trenutne povratne informacije. Tijekom nastave na daljinu učenici nižih razreda osnovnih škola nastavu su pratili putem javne televizije, a učenici viših razreda putem videolekcija i virtualnih učionica. U ovom procesu učitelji su s učenicima viših razreda komunicirali putem virtualnih platformi te im postavljali zadatke, usmjeravali ih i provjeravali ispunjenost zadataka (Tonković, Pongračić i Vrsalović, 2020). Tonković i sur. (2020) navode da je obustava nastave posebno utjecala na djecu s nižim socioekonomskim statusom zbog nedostatka primjerene tehnologije i nemogućnosti pristupa internetu te na djecu koja nemaju roditeljske podrške pri samostalnom učenju.

Percipirana akademska kontrola

Učenička uvjerenja o uzrocima njihovih uspjeha i neuspjeha u akademskom kontekstu nazivaju se percipiranom akademskom kontrolom (Perry i sur., 2001). Percipirana akademska kontrola odnosi se na uvjerenja učenika da posjeduju određene

osobine koje utječu na njihov uspjeh u školi (Perry, Hall i Ruthig, 2007). Perry i suradnici (2001) smatraju percipiranu akademsku kontrolu učenika stalnom, dispozicijskom osobinom koja se odražava u školskom uspjehu zbog toga što pojedinci koji smatraju da imaju „kontrolu“ nad vlastitim postignućem ulažu više truda pri učenju (Perry i sur., 2007). Tako dva učenika koja imaju jednake intelektualne potencijale mogu imati različit akademski uspjeh zbog učinka percipirane akademske kontrole. Perry (2003) ističe da se ovaj pojam odnosi na subjektivni doživljaj osobe te se može razlikovati od objektivnih sposobnosti pojedinca.

Percipirana akademska kontrola povezana je s različitim ishodima, poput motivacijskih i emocionalnih čimbenika te sveukupnim školskim postignućem (Sorić i Burić, 2010). Perry i sur. (2001) navode kako studenti s višom razinom akademske kontrole iskazuju više truda i bolju izvedbu tijekom obrazovanja. Također, viša razina akademske kontrole učenicima omogućava orijentaciju prema uspjehu, dok niže razine stvaraju osjećaj bespomoćnosti (Perry, 2003). Percipirana akademska kontrola povezana je i s drugim konstruktima, kao što su optimizam, samopouzdanje, savjesnost te otvorenost prema iskustvima (Perry, 2003). Perry i sur. (2005) navode da je jedan od mogućih uzroka neuspjeha učenika manjak akademske kontrole te da je percipirana akademska kontrola pozitivno povezana s ukupnim prosjekom ocjena.

Dosada na nastavi

Emocije koje učenici doživljavaju tijekom nastave mogu na različite načine promijeniti razine učničkih interesa, angažiranosti i školsko postignuće (Pekrun, 2006). Mikulas i Vodanovich (1993, 3) dosadu definiraju kao „stanje relativno niske pobuđenosti i nezadovoljstva, koje je pripisano nedovoljno stimulirajućoj situaciji.“ Pekrun (2006) formiranjem *Teorije kontrole i vrijednosti* uvodi pojam „emocije postignuća“, a definira ih kao emocije koje učenici povezuju s postignućem i učenjem. *Teorija kontrole i vrijednosti* (Pekrun, 2006) opisuje dosadu na nastavi kao nedostatak poticajne vrijednosti aktivnosti koja je zadana učeniku. Pekrun i sur. (2002) dijele emocije postignuća prema dvjema dimenzijama: valenciji i aktivaciji, pri čemu je dosada negativna deaktivirajuća emocija. Burić (2008) zaključuje da pretpostavke *Teorije kontrole i vrijednosti* nisu dovoljno istražene u kontekstu hrvatskog obrazovanja te je potrebno provoditi istraživanja o mogućnostima unaprjeđenja obrazovne prakse temeljem spoznaja o emocionalnim iskustvima učenika. Pekrun i sur. (2010) navode kako je emocija dosade slabo istraživana u akademskom kontekstu zbog toga što, s obzirom na druge emocije, u manjoj mjeri ometa nastavu. Autori (Pekrun i sur., 2010) objašnjavaju da iskustvo dosade uključuje motivacijski aspekt koji se iskazuje željom za promjenom aktivnosti ili izbjegavanjem situacije. Negativne deaktivirajuće emocije potiču oslanjanje učenika na vanjske poticaje i vodstvo učitelja

(Pekrun, 2006) zbog čega je potrebno istražiti značaj ove emocije u kontekstu nastave na daljinu.

Prethodna istraživanja ukazuju na negativnu povezanost dosade na nastavi u školi s percipiranom akademskom kontrolom (Perry i sur., 2001; Respondek i sur., 2017; You i Kang, 2014) i prosjekom ocjena (Artino, La Rochelle i Durning, 2010; Perry i sur., 2001; Respondek i sur., 2017) te pozitivnu povezanost percipirane akademske kontrole i prosjeka ocjena studenata (Bubić i Goreta, 2015; Perry i sur., 2001). Autori You i Kang (2014) naglašavaju umanjivanje negativnih emocija i višu razinu akademske kontrole ključnima za postizanje uspjeha. Također, autori zaključuju kako je percipirana akademska kontrola pozitivan prediktor uspjeha učenika (You i Kang, 2014). Perry i sur. (2001) navode da studenti s višom razinom percipirane akademske kontrole izvještavaju o nižim razinama dosade na nastavi te imaju bolji akademski uspjeh. Percipirana akademska kontrola i osjećaj dosade na nastavi značajni su prediktori uspjeha studenata (Ruthig i sur., 2008). U istraživanju Ruthig i suradnika (2008) naglašava se uloga dosade pri predviđanju akademskog uspjeha zbog svoje deaktivirajuće značajke. S druge strane, kod pojedinaca koji imaju nižu razinu percipirane akademske kontrole, Ruthig i sur. (2008) preporučuju prvenstveno poticanje razvoja percipirane akademske kontrole, a zatim umanjivanje negativnih i poticanje pozitivnih emocija. Sva navedena istraživanja provedena su na razini visokog obrazovanja (Perry i sur., 2001; Respondek i sur., 2017; Ruthig i sur., 2008) zbog čega je cilj ovog istraživanja provjeriti značaj navedenih varijabli u osnovnoškolskom kontekstu.

Zadovoljstvo učenika nastavom na daljinu

U školskoj godini 2020./2021., obilježenom pandemijom koronavirusa, nastava se odvijala dijelom na daljinu, a dijelom u školi. Runtić i Kavelj (2020) utvrđuju da učenici u hrvatskim školama daju prosječnu ocjena nastave na daljinu (3,50), pri čemu su navodili više nedostataka nego prednosti takve nastave. U istraživanju Ristić Dedić i Jokić (2021) utvrđeno je prosječno zadovoljstvo učenjem na daljinu $M = 3,13$ ($SD = 1,24$).

Jedna od ključnih pretpostavki za kvalitetnu nastavu na daljinu je osiguravanje pouzdane internetske veze (Huang i sur., 2020). Osim toga, važno je korištenje primjerenih alata i metoda učenja pomoću kojih bi učenici efikasno koristili znanja i sudjelovali u aktivnostima učenja (Huang i sur., 2020). U istraživanju Runtić i Kavelj (2020) utvrđeno je da gotovo polovina učenika smatra da učitelji tijekom nastave na daljinu zadaju previše zadataka, dok učenici kao prednost nastave na daljinu izdvajaju zanimljivost i interaktivnost nastave te fleksibilnost u organizaciji učenja. Od nedostataka nastave na daljinu učenici su izdvajali teškoće u razumijevanju sadržaja

i usvajanju znanja, previše zadataka za samostalan rad, manjak slobodnog vremena i druženja s prijateljima te tehničke poteškoće poput problema s internetskom vezom (Runtić i Kavelj, 2020). Učenici su kao nedostatke navodili nepridržavanje rasporeda sati, otežano traženje pomoći, kao i potrebu za roditeljskom podrškom u izvršavanju zadataka (Runtić i Kavelj, 2020). Ristić Dedić i Jokić (2021) utvrđuju da učenici ističu preopterećenost zadacima i školskim aktivnostima tijekom nastave na daljinu zbog čega smatraju da je kvaliteta takve nastave niža od nastave u školi. Ćurković, Krašić i Katavić (2020) ističu ulogu obitelji u nastavi na daljinu te navode da su roditelji morali pomoći djeci u svladavanju gradiva, čime je na roditelje i djecu stavljena veća odgovornost.

Iz prethodnih istraživanja vidljivo je da je interakcija akademske kontrole i osjećaja dosade kao situacijskih i motivacijskih čimbenika važna za postizanje uspjeha tijekom školovanja. Evidentno je da su percipirana akademska kontrola i osjećaj dosade na nastavi važni čimbenici školskog okruženja te je spoznaja o njihovoj vrijednosti u kontekstu nastave na daljinu važna za organizaciju takve nastave i postizanje uspjeha učenika u tom kontekstu. Pretpostavka je da će bolji školski uspjeh u organiziranoj nastavi na daljinu biti prisutan kada doživljavaju manje dosade te vjeruju da mogu utjecati na ishod ulaganjem truda. S obzirom na to da prethodna istraživanja ukazuju na značajnu povezanost percipirane akademske kontrole učenika, dosade tijekom nastave u školi i uspjeha te nedostatak istraživanja koja se bave ovom temom u kontekstu promijenjenih uvjeta školovanja uslijed pandemije, ovo istraživanje usmjerit će se na ispitivanje mogućnosti predviđanja školskog uspjeha pomoću percipirane akademske kontrole i doživljaja dosade tijekom nastave na daljinu. Dakle, cilj ovog istraživanja usmjeren je na provjeru povezanosti emocije dosade tijekom nastave na daljinu i značajnosti dosade tijekom nastave na daljinu pri predviđanju školskog uspjeha u promijenjenim uvjetima školovanja učenika, kao i povezanosti percipirane akademske kontrole kao dispozicijske osobine učenika s uspjehom u kontekstu nastave na daljinu.

Problemi i hipoteze

U ovom istraživanju osnovni cilj bio je utvrditi povezanost između pojedinih situacijskih i motivacijskih čimbenika i školskog uspjeha učenika. Također, kako bi se stekao potpuniji uvid u mišljenje učenika o situaciji promijenjenih uvjeta školovanja, cilj istraživanja bio je ispitati mišljenje učenika o nastavi na daljinu.

Prvi istraživački problem odnosi se na utvrđivanje povezanosti između percipirane akademske kontrole, dosade tijekom nastave na daljinu i prosječnog školskog uspjeha učenika na kraju školske godine 2020./2021.

- H1.1. Postoji statistički značajna negativna povezanost dosade tijekom nastave na daljinu i prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine.
- H1.2. Postoji statistički značajna pozitivna povezanost percipirane akademske kontrole i prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine.
- H1.3. Postoji statistički značajna negativna povezanost dosade tijekom nastave na daljinu i percipirane akademske kontrole učenika.

Drugi problem ovog istraživanja bio je utvrditi mogućnost predviđanja prosječnog školskog uspjeha učenika na kraju školske godine pomoću percipirane akademske kontrole i doživljaja dosade tijekom nastave na daljinu.

- H2: Percipirana akademska kontrola i osjećaj dosade tijekom nastave na daljinu bit će statistički značajni prediktori školskog uspjeha učenika na kraju školske godine.

Treći problem odnosi se na ispitivanje mišljenja učenika o organizaciji nastave na daljinu, učeničkoj percepciji kvalitete nastave na daljinu u odnosu na nastavu u školi te eventualnim željama o promjeni različitih aspekata nastave na daljinu.

Metoda

Sudionici

U istraživanju je sudjelovalo 196 učenika 5. – 8. razreda jedne gradske osnovne škole. Od ukupnog broja sudionika, 90 (45,9 %) je učenika i 106 (54,1 %) učenica. Prosjek ocjena na kraju školske godine bio je $M = 4,29$ ($SD = 0,51$). U istraživanju je sudjelovalo najviše učenika šestog razreda ($n = 67$; 34,2 %), zatim osmog ($n = 43$, 21,9 %), petog ($n = 43$; 21,9 %) i sedmog razreda ($n = 43$; 21,9 %). Prosječna dob učenika iznosila je $M = 12,63$ ($SD = 1,10$).

Instrumenti

Za potrebe ovog istraživanja izrađen je upitnik koji se sastojao od općih podataka (dob, spol, razred), pitanja o percepciji učenika o vlastitom uspjehu u školi, zadovoljstva vlastitim uspjehom i zadovoljstva roditelja uspjehom učenika. Također, upitnik je sadržavao pitanje o prosjeku ocjena na kraju školske godine, ocjeni nastave na daljinu, pitanje smatraju li kvalitetnijom nastavu na daljinu ili nastavu uživo te zašto tako misle i što bi promijenili vezano uz nastavu na daljinu. Posljednja dva pitanja bila su otvorenog tipa kako bi učenici mogli pojasniti svoje mišljenje. Osim navedenih pitanja, korištene su *Skala percipirane akademske kontrole* (Sorić i Burić, 2010) te *Skala dosade na nastavi* (Trogrlić i Sorić, 2014).

Skala percipirane akademske kontrole

(Perry i sur., 2001, prevedena na hrvatski: Sorić i Burić, 2010)

Ova skala sastoji se od 8 čestica, a mjeri razinu osobnog uvjerenja da učenik posjeduje osobine koje mogu utjecati na uspjeh u školi, odnosno uvjerenja o uzrocima uspjeha u školskom kontekstu (Sorić i Burić, 2010). Sudionici su na Likertovoj skali od 1 (uopće se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem) izražavali slaganje s česticama, pri čemu su 4 čestice obrnuto kodirane (npr. „Moji školski uspjesi često ovise o samoj sreći.“). Nakon obrnutog bodovanja, ukupan rezultat računa se kao linearna kombinacija odgovora podijeljena s ukupnim brojem čestica. Sukladno tome, veći rezultat označava višu percipiranu akademsku kontrolu učenika. Autorice hrvatske verzije skale potvrdile su jednofaktorsku strukturu (Sorić i Burić, 2010) te je dobivena pouzdanost na učenicima osnovne škole zadovoljavajuća uz Cronbach alfa u iznosu od 0,73 (Sorić i Burić, 2010). U ovom istraživanju pouzdanost iznosi 0,65.

Skala dosade na nastavi

(Trogrlić i Sorić, 2014)

Ova skala izrađena je iz prethodno postojećih instrumenata koji mjere dosadu te literature o dosadi kao konstrukt. Autorice ove skale zaključuju da je dosada na nastavi jednodimenzionalan konstrukt, uzevši u obzir da je ovom skalom ispitivana dosada na nastavi općenito, a ne vezano za specifični predmet. Sastoji se od 26 čestica s kojima sudionici iskazuju slaganje na Likertovoj skali od 1 (u potpunosti se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem). S obzirom na to da je u ovom istraživanju cilj bio izmjeriti razinu dosade tijekom nastave na daljinu, Skala dosade na nastavi prilagođena je tako da čestice odražavaju situaciju nastave na daljinu. Tako je, zbog specifičnosti nastave na daljinu, modificirana čestica „Za vrijeme nastave često poželim nasloniti glavu na klupu.“ u česticu „Za vrijeme nastave na daljinu često poželim nasloniti glavu na ruke.“ Također, jedna čestica ove skale („Za vrijeme nastave na daljinu lako se koncentriram.“) obrnuto je bodovana kako bi viši ukupni rezultat odražavao veću razinu osjećaja dosade tijekom nastave na daljinu. Ukupan rezultat računa se zbrojem rezultata na svim česticama, pri čemu veći rezultat na skali ukazuje na višu razinu dosade. Pouzdanost dobivena na hrvatskom uzorku iznosi 0,83. U ovom istraživanju pouzdanost iznosi Cronbach alfa = 0,93.

Postupak

Ovo istraživanje je kros-sekcijsko, provedeno uživo u školskoj ustanovi tijekom posljednja dva tjedna nastave u školskoj godini 2020./2021. Prije početka provedbe učenicima je podijeljena *Suglasnost za sudjelovanje u istraživanju* koju su potpisali

roditelji te su ju učenici predali u stručnu službu škole. Tijekom Sata razrednika učenici su rješavali upitnik te im je naglašeno da će, ako to bude potrebno, istraživač objasniti sve nejasnoće. Sva dodatna pitanja vezana uz čestice i način odgovaranja tijekom rješavanja upitnika razjašnjena su svim učenicima. Nakon prikupljanja podataka, brojni odgovori učenika uneseni su u statistički program, a odgovori otvorenog tipa kategorizirani su prema sličnosti, pri čemu su razdvojeni odgovori učenika koji kvalitetnijom smatraju nastavu na daljinu od odgovora učenika koji kvalitetnijom smatraju nastavu u školi.

Rezultati

Shapiro-Wilk testom normalnosti distribucija korištenih varijabli utvrđeno je da su ukupni rezultati na Skali dosade na nastavi normalno distribuirani ($p > 0,05$), dok prosjek ocjena učenika na kraju školske godine i ukupni rezultat učenika na Skali percipirane akademske kontrole statistički značajno odstupaju od normalne distribucije. Distribucije prosjeka ocjena učenika i percipirane akademske kontrole negativno su asimetrične. Rezultati zakrivljenosti i spljoštenosti kreću se u okvirima prihvatljivih vrijednosti (Howell, 1997) pa su korištene parametrijske metode analize podataka. U Tablici 1. prikazani su deskriptivni pokazatelji za ispitivane varijable.

Tablica 1. Deskriptivna statistika korištenih varijabli (N = 196).

	Min	Max	M	SD	Zakrivljenost	Spljoštenost
Dosada tijekom nastave na daljinu	1,00	5,00	3,03	0,80	-0,06	-0,55
Prosjek ocjena na kraju školske godine	3,00	5,00	4,29	0,51	-0,53	-0,44
Percipirana akademska kontrola	2,50	5,00	4,02	0,56	-0,56	-0,51

U Tablici 2. prikazani su Pearsonovi koeficijenti korelacije između ispitivanih varijabli. Rezultati pokazuju da između osjećaja dosade tijekom nastave na daljinu i percipirane akademske kontrole ne postoji značajna povezanost, kao ni između osjećaja dosade tijekom nastave na daljinu i prosjeka ocjena učenika. Pozitivna povezanost utvrđena je između percipirane akademske kontrole i prosjeka ocjena na kraju školske godine ($p < 0,01$).

Tablica 2. Koeficijent korelacije percipirane akademske kontrole, dosade tijekom nastave na daljinu i prosjeka ocjena na kraju školske godine (N = 196).

	Dosada na <i>online</i> nastavi	Percipirana akademska kontrola
Dosada na <i>online</i> nastavi	-	
Percipirana akademska kontrola	-0,10	-
Prosjeck ocjena na kraju šk. godine	-0,01	0,52**

**p < 0,01

U Tablici 3. prikazani su podatci regresijske analize s percipiranom akademskom kontrolom i razinom dosade na nastavi kao prediktorima pri predviđanju prosjeka ocjena učenika. U ovom modelu objašnjeno je ukupno 28 % varijance prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine ($F = 36,78$; $df = 193$; $p < 0,05$). Također, vidljivo je kako je percipirana akademska kontrola značajan prediktor prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine.

Tablica 3. Rezultati regresijske analize s percipiranom akademskom kontrolom i dosadom tijekom nastave na daljinu kao prediktorskom i prosječkom ocjena kao kriterijskom varijablom (N = 196)

Prediktori: Dosada na online nastavi, percipirana akademska kontrola	B	Kriterij:			
		Prosjeck ocjena na kraju školske godine			
		SE(b)	β	t	P
Percipirana akademska kontrola	0,49	0,06	0,53	8,58	0,48
Dosada tijekom nastave na daljinu	0,001	0,002	0,04	0,71	< 0,001
	R^2	$R^2_{kor.}$	df	F	P
	0,28	0,27	193	36,78	< 0,001

Zadovoljstvo nastavom na daljinu

U ovom istraživanju učenici su ocjenjivali nastavu na daljinu te su izražavali koji oblik nastave smatraju kvalitetnijim. Od ukupnog broja ispitanih učenika, 177 (90,3 %) ih smatra nastavu u školi kvalitetnijom, dok nastavu na daljinu kvalitetnijom smatra 19 (9,7 %) učenika. Nastavu na daljinu ocjenjuju prosječnom ocjenom

$M = 3,62$ ($SD = 1,05$). Tablice u nastavku prikazuju odgovore učenika na pitanja otvorenog tipa, pri čemu je pored svakog odgovora u zagradi naznačena učestalost tog odgovora u istraživanju. Važno je naglasiti da je nekoliko učenika istaknulo više razloga i/ili prijedloga za promjenu nastave na daljinu.

Učenici koji su odgovorili da smatraju nastavu na daljinu kvalitetnijom ističu kako im takav način rada odgovara zbog lakšeg koncentriranja i manje ometajućih faktora. Također, izjavljuju da im je lakše pratiti nastavu i učiti te da mogu lakše istražiti informacije za neku temu. Osim toga, učenici su smatrali nastavu na daljinu kvalitetnijom zbog opuštenije atmosfere, mogućnosti dužeg spavanja, više slobodnog vremena i lakše organizacije vremena.

Tablica 4. Kategorizacija odgovora učenika na pitanje zašto smatraju da je nastava na daljinu kvalitetnija (N = 19).

Online nastava je kvalitetnija jer...	
Odgovori vezani uz nastavni proces	Lakše koncentriranje - manje ometanja (3)
	Lakše praćenje nastave (3)
	Mogu istražiti informacije za određenu temu(1)
	Lakše pisanje ispita (1)
	Zanimljivija nastava (1)
Odgovori vezani uz obveze učenika	Lakše učenje gradiva, bolje ocjene (3)
	Opuštenija nastava(1)
	Lakša organizacija vremena i obaveza (1)
	Mogućnost dužeg spavanja (1)

Veći dio učenika ipak smatra nastavu u školi kvalitetnijom. Razlozi su različiti, ali velik dio učenika istaknuo je određena obilježja škole kao kvalitetnijeg mjesta za izvođenje nastave. Najveći broj učenika izjavio je kako preferiraju nastavu u školi jer je gradivo bolje objašnjeno, lakše mogu pamtit i učiti te kako tijekom nastave u školi mogu više naučiti nego tijekom nastave na daljinu. Bolje razumijevanje gradiva i lakše praćenje nastave također su istaknuti, kao i lakše koncentriranje te mogućnost postavljanja pitanja u slučaju nejasnoća oko gradiva ili zadataka. Nekoliko učenika istaknulo je da tijekom nastave u školi lakše pišu ispite i ispravljaju ocjene te da

smatraju da učenici manje varaju na ispitima uživo. Osim toga, učenici ističu kako u školi nema problema s internetskom vezom i aplikacijama te da nastava uživo ne šteti zdravlju. Učenici su kao prednost nastave uživo istaknuli mogućnost druženja s prijateljima te postavljanje granice između slobodnog vremena i školskih obaveza.

Tablica 5. Kategorizacija odgovora učenika na pitanje zašto smatraju da je nastava u školi kvalitetnija (N = 177).

Nastava u školi je kvalitetnija jer...	
Odgovori vezani uz nastavni proces	Učitelji bolje objasne gradivo i zadatke. (63)
	Lakše praćenje nastave. (22)
	Moguće postavljanje pitanja za nejasnoće. (10)
	Izravni kontakt s učiteljima. (2)
	Lakše snalaženje u gradivu i rješavanje zadataka. (2)
Odgovori vezani uz obaveze učenika	Zanimljivija nastava. (1)
	Lakše/bolje pamćenje i učenje gradiva. (47)
	Mogu više naučiti. (38)
	Bolje razumijevanje gradiva. (35)
	Bolje ocjene, lakše ispravljanje ocjena. (5)
Odgovori vezani uz IKT	Lakše pisanje ispita, manje prepisivanja. (5)
	Manje domaće zadaće. (1)
Odgovori vezani uz motivacijske čimbenike	Nema problema s internetskom vezom i aplikacijama. (13)
	Ne šteti zdravlju. (3)
Odgovori vezani uz interpersonalne odnose	Bolje koncentriranje na nastavu. (9)
	Učenici više prate/više se trude. (3)
	Granica između škole i slobodnog vremena. (2)
	Mogućnost druženja s prijateljima. (17)

Na pitanje što bi promijenili vezano uz nastavu na daljinu najviše učenika izjavilo je kako bi ona bila bolja kada bi dobivali manje zadataka i domaće zadaće te imali više videopoziva. Osim toga, dio učenika smatra da bi nastava na daljinu bila kvalitetnija da nema problema s internetskom vezom te platformama putem kojih se odvija nastava. Učenici navode kako bi htjeli da svi učitelji poštuju raspored sati i zadaju zadatke koje trebaju riješiti do idućeg školskog sata. Dio učenika bi htjeli

manje vremena provoditi za računalom, imati kraće sate i dulje vrijeme za odmor. Četiri učenika izjavila su i kako bi potpuno ukinuli nastavu na daljinu.

Tablica 6. Kategorizacija odgovora učenika na pitanje što bi promijenili vezano uz nastavu na daljinu (N = 197).

Što bi promijenili vezano uz online nastavu?	
Vezano uz kvalitetu nastavnog procesa	Promjena količine videopoziva. (62)
	Manje domaće zadaće i zadataka. (41)
	Bolje objašnjavanje gradiva. (16)
	Poštivanje rasporeda sati i odmora. (8)
	Da nastava bude zanimljivija. (6)
	Omogućiti gledanje videolekcija više puta. (3)
	Više razumijevanja učitelja za druge predmete. (2)
	Da učitelji šalju sve zadatke odjednom. (2)
Vezano uz obveze učenika	Da učenici budu aktivniji i više se trude. (9)
	Zadaće slati do idućeg sata. (8)
	Da nema ispita i/ili varanja. (6)
Vezano uz IKT	Da nastava počinje kasnije. (3)
	Bolja internetska veza i da nema problema s aplikacijama. (23)
	Kraće vrijeme za računalom, tabletom. (7)
	Ukidanje obavezne kamere na videopozivima. (3)
	Korištenje drugih platformi (osim Teamsa i Zooma). (2)

Rasprava

Sukladno prethodnim istraživanjima, prva hipoteza pretpostavljala je negativnu povezanost dosade tijekom nastave na daljinu i prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine. Ova hipoteza nije potvrđena, odnosno dobiveni rezultati ne ukazuju na značajnu negativnu povezanost istraživanih varijabli. Rezultati u ovom istraživanju nisu u skladu s rezultatima Perry i sur. (2001), koji ističu negativnu povezanost dosade na nastavi sa školskim uspjehom, što bi moglo ukazivati na različitost konstrukata dosade na nastavi uživo i tijekom nastave na daljinu. U ovom istraživanju korelacija između dosade tijekom nastave na daljinu i prosjeka ocjena nije se poka-

zala značajnom kao u prethodnim istraživanjima (Artino i sur., 2010; Perry i sur., 2001; You i Kang, 2014). Nepostojanje povezanosti među ovim varijablama može biti zbog načina mjerenja konstrukta dosade, pri čemu je ljestvica za mjerenje dosade prilagođena situaciji nastave na daljinu, koja potencijalno predstavlja kvalitativno različit konstrukt. Za buduća istraživanja preporučuje se korištenje drugačijeg mjernog instrumenta ili konstrukcija ljestvice s česticama konkretnije vezanim za situaciju nastave na daljinu. Također, moguće je da učenici tijekom nastave na daljinu doživljavaju manje dosade općenito zbog pristupa drugim zabavnim sadržajima putem interneta te niže razine učiteljeve kontrole i discipliniranja ponašanja učenika tijekom nastave na daljinu.

Također, prva hipoteza pretpostavlja da postoji pozitivna povezanost percipirane akademske kontrole i ukupnog prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine. Dobiveni rezultati potvrđuju postavljenu hipotezu, a u skladu su s prethodnim istraživanjima (Bubić i Goreta, 2015; Perry, 2003; Perry i sur., 2001; Perry i sur., 2005; You i Kang, 2014). Ovi nalazi upućuju na značaj percipirane akademske kontrole u kontekstu obrazovanja učenika, pri čemu je važno naglasiti da neki autori navode i posrednu vezu percipirane akademske kontrole na uspjeh pomoću povećanja optimizma, orijentacije k uspjehu i percepcije uspjeha (Perry, 2003). Ovi nalazi u skladu su s navodima hrvatskih autora (Bubić i Goreta, 2015) koji pokazuju pozitivnu povezanost navedenih varijabli. You i Kang (2014) navode kako je percipirana akademska kontrola pozitivan prediktor uspjeha, ali je iznimno važno u ovom slučaju biti oprezan oko interpretacije rezultata. Većina istraživanja navedenih konstrukata su korelacijska, zbog čega nije moguće utvrditi prethodi li viša razina percipirane akademske kontrole uspjehu, prethodi li uspjeh povećanju razine akademske kontrole ili je u pitanju neka složena interakcija ovih varijabli.

Treći dio prve hipoteze u ovom istraživanju također je formuliran temeljem prethodnih istraživanja koja ukazuju na to da postoji negativna povezanost između percipirane akademske kontrole i dosade na nastavi. Dobiveni rezultati pokazuju kako povezanost između ovih dviju varijabli nije značajna, zbog čega nalazi nisu u skladu s prethodnim istraživanjima (Perry i sur., 2001; You i Kang, 2014). Nesklad ovog istraživanja s prijašnjima može se objasniti potencijalnom razlikom između konstrukta dosade na nastavi uživo i tijekom nastave na daljinu, ali i generalno manjom osjetljivošću skale na doživljaj dosade tijekom nastave na daljinu zbog drugih čimbenika (drugi izvori informacija, zabavni sadržaji i manja kontrola učitelja). Osim toga, moguće je pretpostaviti da je dosada tijekom nastave promjenjiva u vremenu i s obzirom na različite metode i načine rada s učenicima. U samoj definiciji dosade Mikulas i Vodanovich (1993) navode kako je dosada stanje pripisano određenoj situaciji. S druge strane, Perry i sur. (2001) percipiranu akademsku kontrolu određuju

stalnom, dispozicijskom osobinom koja se može smatrati stalnom ili barem u manjoj mjeri promjenjivom od osjećaja dosade na nastavi. Upravo iz ovih razlika vjerojatno proizlazi i različitost rezultata ovog istraživanja u odnosu na prethodna te se ogleda nepostojanje povezanosti između navedenih varijabli.

Druga hipoteza u ovom istraživanju odnosila se na mogućnost predviđanja prosjeka ocjena učenika temeljem percipirane akademske kontrole i osjećaja dosade tijekom nastave na daljinu. Regresijskom analizom utvrđeno je da je percipirana akademska kontrola značajan prediktor prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine, dok se osjećaj dosade tijekom nastave na daljinu nije pokazao značajnim prediktorom, pri čemu je pomoću ovih varijabli objašnjeno ukupno 28 % varijance prosjeka ocjena učenika. Ovi nalazi djelomično su u skladu s prethodnim istraživanjima (Pekrun i sur., 2010; Respondek i sur., 2017; Ruthig i sur., 2008). Navedene razlike u rezultatima mogu se pripisati razlikama u doživljaju dosade tijekom nastave na daljinu i nastave uživo. Također, percipirana akademska kontrola smatra se stalnom osobinom, a dosada tijekom nastave promjenjivom, situacijskom odrednicom, zbog čega pretpostavka ovog istraživanja nije potvrđena.

Zadovoljstvo nastavom na daljinu

Posljednji cilj i problem ovog istraživanja bio je steći uvid u mišljenje učenika o nastavi na daljinu, usporedbi nastave na daljinu i nastave uživo te koje bi promjene učenici uveli u sustav nastave na daljinu. Određene sastavnice koje su učenici smatrali važnima potrebno je uzeti u obzir u kontekstu budućeg izvođenja nastave na daljinu. Iz odgovora učenika evidentno je da učenici kvalitetu nastavnog procesa smatraju izuzetno važnom, a primjećuju i trud nastavnika vezan uz izvođenje nastave. Odgovori učenika ukazuju na to koliko je važno da se nastava odvija u školi – velik dio učenika ističe vezu uživo s učiteljima (bolje objašnjeno gradivo, mogućnost pojašnjenja nejasnoća) i druženje s drugim učenicima. Ovi nalazi u skladu su s istraživanjem Runtić i Kavelj (2020) u kojem su ovi aspekti nastave kategorizirani kao komunikacijski nedostaci nastave na daljinu. Iako nekoliko učenika, koji preferiraju nastavu na daljinu, ističe mogućnost koncentriranja i manje distraktora, većina učenika ipak smatra da mogu više naučiti tijekom nastave uživo.

U odgovorima učenika, vezano uz nastavu na daljinu, moguće je primijetiti još nekoliko bitnih manjkavosti koje ometaju nastavni proces, otežavaju komunikaciju i odnos učenik – učitelj, a to su problemi s internetskom povezanošću, aplikacijama i platformama putem kojih se izvodi nastava. Ovi nalazi u skladu su s nalazima Tonković i sur. (2020) koji ističu informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu kao važan faktor kvalitetnog provođenja nastave na daljinu te Runtić i Kavelj (2020), gdje je utvrđeno da čak 13 % sudionika ima tehničke poteškoće tijekom praćenja na-

stave. Učenici smatraju videopozive i videolekcije važnima, ali bi htjeli da je tijekom nastave na daljinu jasnija granica između zadataka za školu i mogućnosti odmora. Ovi nalazi u skladu su sa stavovima UNICEF-a u *Okviru za ponovno otvaranje škola* (2020), gdje je naglašeno da učenici gube osjećaj rutine zbog ostanka kod kuće te imaju poteškoća s praćenjem gradiva tijekom nastave na daljinu. Na to se nadovezuje činjenica da je najveći broj učenika istaknuo upravo količinu zadataka i domaće zadaće opterećujućom tijekom nastave na daljinu jer kad su u školi, dobivaju manji broj zadataka za samostalno rješavanje. U ovim izjavama ogleđa se važnost odnosa učitelj – učenik koji zbog nastave na daljinu nije moguće u potpunosti ispuniti te zadovoljiti djetetovu potrebu za vodstvom i pomoći pri učenju. Navedeni nalazi u skladu su s istraživanjem Ćurković i suradnika (2020), odnosno zaključkom da tijekom nastave na daljinu postoji povećana odgovornost djece i roditelja, kao i potrebe za poticanjem samoreguliranog učenja. Tijekom nastave na daljinu, učenici često nemaju mogućnost za samostalno izvođenje zadataka, na što se osvrću Tonković i sur. (2020). Naime, u odgovorima otvorenog tipa vidljivo je da učenici prepoznaju potrebu za vodstvom učitelja koja se također ogleđa u mišljenju učenika da je nastava u školi kvalitetnija. Primjerice, učenicima je važan izravan kontakt s učiteljem te im je važna mogućnost trenutne povratne informacije u slučaju nejasnoća. Što se tiče brojčane ocjene nastave na daljinu, prosječna ocjena nešto je viša od ocjene u prethodnim istraživanjima (Ristić Dedić i Jokić, 2021; Runtić i Kavelj, 2020).

Ograničenja istraživanja, implikacije dobivenih rezultata i prijedlozi za buduća istraživanja

Iako vrlo informativno, ovo istraživanje ima određene metodološke nedostatke. Korišteni uzorak odabran je neprobabilistički, a podatci su prikupljeni u jednoj vremenskoj točki zbog čega nije moguće zaključivati o uzročno-posljedičnim vezama među promatranim varijablama. Kako bi se dobio potpuniji uvid u istraživane varijable, potrebno je proširiti uzorak na učenike srednjih škola i studente visokoškolskih ustanova. Također, ovi rezultati dobiveni su subjektivnom procjenom učenika, zbog čega ne moraju nužno biti odraz stvarnog stanja istraživanih pojava. Kod istraživanja percipirane akademske kontrole i dosade tijekom nastave na daljinu upravo je to i cilj – subjektivni doživljaj pojedinca, no važno je naglasiti da je prosjek ocjena prikupljen tijekom zadnjih tjedana nastave, kada neki učenici potencijalno još nisu znali koji će im biti točan prosjek ocjena. Moguće je da neki učenici nisu dobro shvatili značenje određenih čestica, no ona je smanjena otvorenošću istraživača za odgovaranje na pitanja i objašnjavanje nejasnoća. Za buduća istraživanja preporučuje se proširiti uzorak na više osnovnih škola, kako bi se dobili sveobuhvatni rezultati koji nisu podložni mišljenju učenika o pojedinim učiteljima.

Dobiveni rezultati mišljenja učenika o prednostima i nedostacima nastave na daljinu mogu biti korisni za unaprjeđenje kvalitete nastavnog procesa te pomoći učiteljima i nastavnicima u koncipiranju nastave na daljinu u budućnosti. Vrlo je važno informirati se o tome što učenici misle o samom procesu nastave, kako bi bilo moguće povećati motivaciju učenika i omogućiti im najkvalitetnije obrazovanje u specifičnim uvjetima. Rezultati ovog istraživanja pokazuju kompleksnost mišljenja učenika o nastavi na daljinu. Jedna od najvažnijih i najčešće istaknutih sastavnica odgojno-obrazovnog procesa bila je upravo povezanost učitelj – učenik, koja je vjerojatno najvrjednija veza tijekom cjelokupnog školovanja učenika. Učenicima je potrebna podrška, pomoć i vođenje kroz nastavni proces, a upravo tu povezanost i potrebu učenika je, čini se, najteže ostvariti putem nastave na daljinu. Kada se uz nedostatak tog odnosa povežu i drugi motivacijski čimbenici, problemi s tehnologijom i nemogućnost socijalizacije učenika, postavlja se pitanje mogu li se tijekom nastave na daljinu ostvariti svi odgojno-obrazovni ciljevi osnovnoškolskog obrazovanja. Iz odgovora učenika vidljivo je koje su im sastavnice obrazovanja najvažnije, pa se korist ovog istraživanja ogleda u mogućnosti prepoznavanja poteškoća i informiranja sudionika odgojno-obrazovnog procesa o problemima nastave na daljinu. Rezultati ovog istraživanja mogu pomoći učiteljima prilagoditi nastavu svojim učenicima i upotrijebiti povratne informacije učenika za poboljšanje i unaprjeđivanje kvalitete nastave na daljinu.

Što se tiče povezanosti percipirane akademske kontrole i prosječne ocjene učenika na kraju školske godine, učenici s većom razinom percipirane akademske kontrole imali su viši prosjek ocjena u ovoj točki mjerenja. Ovi rezultati mogu ukazati na važnost izgradnje akademskih uvjerenja o uspjehu pomoću kojih učenici mogu ostvariti vlastite potencijale i postići primjeren uspjeh. Također, rezultati ukazuju na to da uspjeh ne ovisi isključivo o znanju u nekom trenutku, već je u nekoj mjeri određen i drugim, psihološkim čimbenicima te je rezultanta različitih osobnih varijabli. Zbog toga se u budućim istraživanjima preporučuje ispitati i druge relevantne čimbenike za postizanje školskog uspjeha, kako bi se utvrdila njihova povezanost sa sveukupnim uspjehom učenika. Također, u budućim istraživanjima preporučuje se detaljnije ispitati doprinos emocija na uspjeh učenika te uključiti druge emocije koje učenici doživljavaju u školi. Pojavom nastave na daljinu mijenjaju se mnogi akademski, motivacijski i emocionalni čimbenici, što se u ovom istraživanju odražava u pobijanju hipoteze o značajnoj negativnoj povezanosti dosade tijekom nastave i prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine, kao i u nepostojanju povezanosti između dosade tijekom nastave i percipirane akademske kontrole. Gotovo je sigurno da je pandemija ostavila dugoročne posljedice na učenike, njihovo obrazovanje i prilagodbu. Zbog toga je izuzetno važno uzeti u obzir kvantitativnu i kvalitativnu

komponentu ovog istraživanja te implementirati dobivene spoznaje u praksu školskih ustanova.

Zaključak

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi povezanost između percipirane akademske kontrole, dosade tijekom nastave na daljinu te prosječne ocjene učenika, ispitati mogućnost predviđanja prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine, ali i ispitati mišljenje učenika o kvaliteti nastave na daljinu te što bi promijenili vezano uz nastavu na daljinu. Rezultati istraživanja pokazuju kako su percipirana akademska kontrola i prosječna ocjena učenika značajno pozitivno povezane, dok se povezanost između dosade tijekom nastave na daljinu i prosječne ocjene učenika nije pokazala značajnom. Također, povezanost između percipirane akademske kontrole i dosade tijekom nastave na daljinu nije pokazana statistički značajnom te dobiveni rezultati regresijske analize ističu percipiranu akademsku kontrolu kao značajan prediktor prosjeka ocjena učenika na kraju školske godine. Ovim modelom objašnjeno je ukupno 28 % varijance prosjeka ocjena učenika. Većina učenika u ovom istraživanju smatra nastavu u školi kvalitetnijom, pri čemu su kao razloge istaknuli brojne čimbenike vezane uz nastavni proces, obveze učenika, motivaciju, interpersonalne odnose, kao i funkcionalnost informacijsko-komunikacijskih tehnologija korištenih u procesu. S druge strane, manji broj učenika izjavljuje da smatra nastavu na daljinu kvalitetnijom. Generalno, učenici bi promijenili brojne čimbenike nastave na daljinu koji su kategorizirani u čimbenike vezane za kvalitetu nastavnog procesa, obveze učenika i čimbenike vezane uz informacijsko-komunikacijske tehnologije. Rezultati ovog istraživanja informativni su za sve sudionike nastavnog procesa te omogućuju vrijedan uvid u doživljaje učenika, povezanost osobnih varijabli sa školskim uspjehom, kao i učeničke potrebe i mišljenja o mogućnostima unaprjeđenja nastavnog procesa tijekom nastave na daljinu.

Literatura

- Artino, A. R., La Rochelle, J. S. i Durning, S. J. (2010). Second-year medical students' motivational beliefs, emotions, and achievement. *Medical education*, 44(12), 1203-1212.
- Bubić, A. i Goreta, I. (2015). Akademske i socijalne odrednice općeg zadovoljstva školom. *Psihologijske teme*, 24(3), 473-493.
- Burić, I. (2008). Uloga emocija u obrazovnom kontekstu-teorija kontrole i vrijednosti. *Suvremena psihologija*, 11(1), 77-92.
- Ćurković, N., Krašić, S. i Katavić, I. (2020). Stavovi učitelja i roditelja učenika osnovnih škola o nastavi na daljinu. *Odgojno-obrazovne teme*, 3(5), 5-24.
- Howell, D. C. (1997). *Statistical methods for psychology*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Huang, R. H., Liu, D. J., Tlili, A., Yang, J. F. i Wang, H. H. (2020). Handbook on facilitating flexible learning during educational disruption: The Chinese experience in maintaining undisrupted learning in COVID-19 outbreak. *Beijing: Smart Learning Institute of Beijing Normal University*, 1-54.
- Mikulas, W. L. i Vodanovich, S. J. (1993). The essence of boredom. *The Psychological Record*, 43(1), 3.
- Pekrun, R. (2006). The control-value theory of achievement emotions: Assumptions, corollaries, and implications for educational research and practice. *Educational psychology review*, 18(4), 315-341.
- Pekrun, R., Goetz, T., Daniels, L. M., Stupnisky, R. H. i Perry, R. P. (2010). Boredom in achievement settings: Exploring control-value antecedents and performance outcomes of a neglected emotion. *Journal of educational psychology*, 102(3), 531.
- Pekrun, R., Goetz, T., Titz, W. i Perry, R. P. (2002). Academic emotions in students' self-regulated learning and achievement: A program of qualitative and quantitative research. *Educational psychologist*, 37(2), 91-105.
- Perry, R. P. (2003). Perceived (academic) control and causal thinking in achievement settings. *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 44(4), 312.
- Perry, R. P., Hall, N. C. i Ruthig, J. C. (2007). Perceived (academic) control and scholastic attainment in higher education. In *The scholarship of teaching and learning in higher education: An evidence-based perspective* (pp. 477-551). Springer, Dordrecht.
- Perry, R. P., Hladkyj, S., Pekrun, R. H. i Pelletier, S. T. (2001). Academic control and action control in the achievement of college students: A longitudinal field study. *Journal of educational psychology*, 93(4), 776.
- Perry, R. P., Hladkyj, S., Pekrun, R. H., Clifton, R. A. i Chipperfield, J. G. (2005). Perceived academic control and failure in college students: A three-year study of scholastic attainment. *Research in Higher Education*, 46(5), 535-569.
- Respondek, L., Seufert, T., Stupnisky, R. i Nett, U. E. (2017). Perceived academic control and academic emotions predict undergraduate university student success: Examining effects on dropout intention and achievement. *Frontiers in psychology*, 8, 243.
- Ristić Dedić, Z. i Jokić, B. (2021). Perspektive hrvatskih učenika o nastavi na daljinu tijekom pandemije bolesti COVID-19. *Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja*, 30(2), 227-247.
- Runtić, B. i Kavelj, N. (2020). Iskustva i mišljenja učenika viših razreda osnovne škole o nastavi na daljinu tijekom pandemije bolesti COVID-19. *Acta Iadertina*, 17(2), 0-0.

- Ruthig, J. C., Perry, R. P., Hladkyj, S., Hall, N. C., Pekrun, R. i Chipperfield, J. G. (2008). Perceived control and emotions: Interactive effects on performance in achievement settings. *Social Psychology of Education, 11*(2), 161-180.
- Sorić, I. i Burić, I. (2010). Skala percipirane akademske kontrole. U I. Tucak-Junaković, V. Čubela Adorić, Z. Penezić i A. Proroković (Ur.), *Zbirka psihologijskih skala i upitnika V* (str. 47–52). Zadar: Sveučilište u Zadru.
- Tonković, A., Pongračić, L. i Vrsalović, P. (2020). Djelovanje pandemije Covid-19 na obrazovanje diljem svijeta. *Časopis za odgojne i obrazovne znanosti Foo2rama, 4*(4), 121-134.
- Trogrlić, I. i Sorić, I. (2014). Skala dosade na nastavi. U: V. Čubela Adorić, Z. Penezić, A. Proroković i I. Tucak-Junaković, (Ur.), *Zbirka psihologijskih skala i upitnika VII* (str. 7-13). Zadar: Sveučilište u Zadru.
- UNICEF (2020). *Okvir za ponovno otvaranje škola. /online/* Dostupno na: <https://www.unicef.org/croatia/izvjesca/okvir-za-ponovno-otvaranje-skola>. [17.08.2021.]
- Vlada Republike Hrvatske (2020). *Odluka o obustavi izvođenja nastave na visokim učilištima, srednjim i osnovnim školama te redovnog rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja i uspostavi nastave na daljinu. /online/* Narodne novine, 29/2020-670. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_03_29_670.html [17. 8. 2021.]
- You, J. W. i Kang, M. (2014). The role of academic emotions in the relationship between perceived academic control and self-regulated learning in online learning. *Computers & Education, 77*, 125-133.

Students' views on distance learning, their sentiments of boredom and perceptions of academic control in the context of distance learning

Abstract

The purpose of this study was to determine the relationship between perceived academic control and a feeling of boredom during distance learning, as well as the possibility of predicting students' average grades at the end of the school year. This study was also conducted to investigate students' opinions about the quality of online classes during the Corona virus pandemic. 196 elementary school students from the 5th through the 8th grades participated in the study. The results show a positive relationship between perceived academic control and students' average grade at the end of the school year, while no significant relationship was found between boredom in online classes and the students' average grade. Accordingly, perceived academic control was found to be significant, while boredom in online classes was not a significant predictor of a student's average grade. The majority of the students perceive that classroom education is better, while the open-ended responses revealed various suggestions for improving the quality of online classes. This study contributes to a better understanding of online education and provides insight into which components of distance education can be improved.

Keywords: classroom education, COVID-19 pandemic, online classes, students' average grade